

Associació de Comptables de Catalunya (1924-1940)¹

1. Presentació

L'Associació de Comptables de Catalunya és una entitat que va existir des de l'any 1924 fins l'any 1940. En aquest document es resumeixen els trets principals d'aquesta entitat.

L'Associació de Comptables de Catalunya (ACC) va ser creada a Barcelona el 12 de febrer de 1924, amb l'objectiu de crear un espai on poder posar en comú coneixements sobre comptabilitat, a més de perfeccionar-los per als propis interessos i els del comerç i també de la indústria catalana. Per això, a més de fer publicacions i organitzar conferències i formació, oferia serveis de borsa de treball i de mutualisme.

El lema de l'ACC era:

"Tots per un. Darrera d'un soci hi ha l'Associació de Comptables de Catalunya".

L'any 1934, el lema passa a ser:

"L'esforç de cadascú per la Pàtria. La Pàtria per a tots".

Degut al ràpid creixement de l'ACC i l'activitat que s'hi duia a terme, el 17 de setembre de 1927 es va inaugurar oficialment la nova seu de l'ACC, al carrer Avinyó número 29, a Barcelona. Aquest local, a més de ser més gran que l'anterior, tenia servei de telefonia.

L'any 1927 es varen crear les seccions locals de l'ACC a Lleida i a Igualada, on també s'hi celebraven conferències.

Posteriorment, l'any 1932 la seu es va traslladar al carrer Duc de la Victòria 15, 1-2 de Barcelona, per tal d'estar en un lloc més cèntric.

El Consell Directiu de l'ACC es renovava normalment cada any amb motiu de l'Assemblea General Ordinària.

Els seus presidents foren:

¹ Escrit per Marc Amat en base a la informació continguda a la Revista Organització, que es va editar l'any 1925 fins l'any 1938. No s'ha tingut accés a informació clau (actes, estatuts, etc.) tot i que hi ha indicis de que la documentació de l'ACC està dipositada a l'Archivo General de la Guerra Civil Española de Salamanca. Novembre 2014.

1925: Antoni Planas
 1927: Andreu Bausili
 1929: Josep A. Vandellós
 1933: Manuel Francitorra
 1934: Antoni Feliu
 1936: Manuel Francitorra

2. Socis

Hi havia tres tipus de socis: els Actius, els Auxiliars i els Protectors. També hi havia els aspirants a socis. Els requisits per a esdevenir soci actiu o de número de l'ACC eren:

- Exercir la professió de comptable.
- Demostrar coneixements per a exercir-la.
- Ser proposat per dos socis actius.
- Ser admès pel Consell Directiu.

Els estudiants tenien la categoria d'Auxiliar, amb els següents requisits d'admissió:

- Ser auxiliar d'escriptori.
- Posseir suficients nocions de comptabilitat a judici del Consell Directiu.
- Ser presentat per dos socis Actius.
- Ser admès pel Consell Directiu.

La quota de soci (Actiu o Auxiliar) fins l'any 1932 era de dues pessetes mensuals. A partir de 1933 va passar a ser de 3 pessetes² mensuals per als socis Actius i de 2 pessetes per als Auxiliars.

En el quadre següent s'acompanyen les dades que s'ha aconseguit sobre l'evolució del nombre de socis (un 15% eren Aspirants, aproximadament). Els socis Protectors eren uns 10.

Any	Socis
1924	83
1925	110
1926	402
1927	528
1929	698
1930	797
1933	749
1934	720

Figura 1. Dades sobre l'evolució del nombre de socis.

3. Activitats i serveis de l'ACC

Una característica de l'ACC era que feia moltes de les seves activitats en horari nocturn. Així, l'horari de Secretaria era normalment de 19 a 21 hores. L'Assemblea General Ordinària que se celebrava un cop l'any es feia normalment els dissabtes, començant a les 22,30 hores i acabant més enllà de l'1 de la matinada.

² Cal tindre en compte que 1 pesseta de 1932 equivalia al que val 1,5 euros l'any 2014.

L'associació tenia diverses seccions, com es detalla a continuació.

3.1. Secció d'Organització i Règim Interior

Organitzava cursos, conferències (entre 10 i 12 a l'any) i converses sobre temàtica relacionada amb la comptabilitat, amb ponents de prestigi dins el món econòmic català.

Els temes dels cursos eren: comptabilitat, estudis pericials mercantils, aritmètica, estadística, català, francès, geografia, dret, economia, història, física i química.

Els cursos es feien sempre que hi hagués un mínim de 20 alumnes. Si no s'arribava a aquesta xifra es donava als alumnes l'opció de pagar un suplement i si no es cancel·lava.

L'any 1932 es va posar en marxa la Secció d'Estudis de Peritatge Mercantil que va organitzar el curs preparatori per a l'obtenció del títol de Pèrit Mercantil a partir d'aquell mateix any. Aquesta era una titulació oficial i els exàmens se celebraven a l'Escola de Comerç.

3.2. Secció de Biblioteca i Llibreria

Un servei molt important dut a terme per l'ACC dirigit als seus socis, va ser la creació d'una biblioteca pròpia, formada per llibres obtinguts tant per compra directa com per donacions. Aquesta biblioteca a finals de l'any 1927 estava composta per 129 exemplars. L'any 1932, els exemplars ja arribaven a 785, amb temàtica diversa: comptabilitat, legislació, organització, aritmètica, banca i borsa, economia i finances, correspondència, geografia industrial, geografia i ensenyament.

L'any 1932, per exemple, hi va haver 198 consultes de volums, 139 llegides a la biblioteca i 59 demanades en servei de préstec.

La biblioteca estava oberta de set a nou del vespre, inclús els dies festius, exceptuant els dimarts, que obria de set a onze del vespre.

3.3. Secció de Publicitat i Propaganda

Propagadora de tota l'actuació de l'Associació. Aquesta activitat es feia sobretot a través de la revista Organització (veure 3.6).

3.4. Seccions Tècnica-Consultiva i Jurídica-Administrativa

S'atenien gratuïtament les consultes dels socis en matèria de comptabilitat, dret mercantil, dret administratiu, fiscalitat i d'altres matèries similars. Per això, l'ACC tenia convenis amb despatxos d'advocats i experts comptables que atenien les consultes. S'atenien unes dues-centes consultes l'any.

3.5. Secció de Relacions Exteriors

L'àmbit d'actuació de l'ACC no es limitava únicament a Catalunya i ja des dels seus inicis va tindre activitat internacional. Alguns dels membres de l'ACC van assistir al IV Congrés Internacional de Comptabilitat de l'any 1925. A més, Antoni Planas, president de l'Associació de Comptables de Catalunya va ser nomenat vicepresident del V Congrés Internacional de Comptabilitat a Brussel·les l'any 1926, demostrant així que tot i tractar-se d'una Associació jove, tenia un cert reconeixement internacional.

Per a aconseguir el reconeixement internacional, van iniciar contactes amb diferents associacions de comptables d'arreu del món. La primera amb la que van fer-ho va ser

l'associació anglesa Institute of Chartered Accountants of England and Wales. Aquesta associació és considerada la primera agrupació professional de comptables de la història, havent estat constituïda l'any 1854. A més, es tractava d'una Associació que tenia un gran prestigi internacional. Més tard, l'Associació de Comptables de Catalunya va ampliar els seus contactes amb associacions de comptables de l'Àfrica del Nord i del Migdia de França. Des del punt de vista de les relacions exteriors, es mantenia un intercanvi de revistes d'associacions de comptables estrangeres amb la seva revista *Organització*. Actuacions com aquestes van afavorir que a finals de l'any 1927 l'Associació de Comptables de Catalunya comencés a preparar el VI Congrés Internacional de Comptabilitat celebrat l'any 1929. En els anys següents, representants de l'ACC seguien assistint a l'edició anual del Congrés Internacional de Comptabilitat.

3.6. Secció de Publicacions

Editava llibres, opuscles i documents relacionats amb les activitats de l'ACC. Els llibres eren escrits pels seus socis o bé per experts reconeguts. Aquestes publicacions eren àmpliament anunciades a la seva revista, on s'hi especificava el nombre de pàgines, l'autor i el preu del llibre. Els llibres editats per l'ACC dels que s'ha tingut constància són els següents:

- Tallada, Josep M^a (1924): *La desinflació monetària*, Associació de Comptables de Catalunya, Barcelona.
- Gay de Montellà, R. (1925): *Problemes jurídics que ha creat en recents crisis bancàries la pignoració de valors al portador de dipòsit*.
- Gay de Montellà, R. (1928): *La vida financera de les societats Mercantils amb especial aplicació a les anònimes: lliçons donades a l'Associació de Comptables de Catalunya*, Associació de Comptables de Catalunya, Barcelona.³
- ACC (1929): *Llibre del VI Congrés Internacional de Comptabilitat*, Barcelona.
- ACC (1932): *Catàleg de l'Exposició Retrospectiva de Documents Mercantils*, Associació de Comptables de Catalunya, Barcelona.
- ACC (1932): *Compendi de la contribució sobre les utilitats de la riquesa mobiliària*.
- Lluç y Capdevila, Pedro (1935): *Historia de las doctrinas económicas: XII conferencias en la Associació de Comptables de Catalunya*.
- ACC (1937): *Acció professional social de l'ACC curset de comptabilitat per als consells d'empresa i comitès obrers de control*. Programa, empresa col·lectivitzada SADAG.

Revista Organització

La revista Organització fou el mitjà amb el qual l'ACC informava els seus socis de la feina que feien i també servia com a mitjà publicitari. El seu Director era, normalment, el President de l'Associació.

³ A tall d'exemple, es pot indicar que aquest llibre tenia 156 pàgines i un preu de 6 pessetes, però es venia als socis per 4,80 pessetes.

Es tractava d'una publicació mensual que es va iniciar el juliol de 1925 i va existir fins l'any 1938, editant 151 números.

La revista constava de les parts següents:

-Articles: els socis o d'altres persones destacades dins el món de la comptabilitat, feien escrits sobre diferents temes relacionats amb l'activitat de l'associació, s'hi parlava tant de comptabilitat com de la figura del comptable, com de dret mercantil i dret financer. A cada número de la revista hi havia uns tres o quatre articles amb contingut tècnic. Al quadre següent es facilita el pes de cada temàtica en el conjunt d'articles de la revista.

Economia	21%
El comptable	17%
Dret mercantil	15%
Comptabilitat financera	14%
Fiscalitat	10%
Banca	8%
Comptabilitat de gestió	8%
Dret financer	4%
Organització	1%
Total	100

Figura 2. Temàtica dels articles publicats a la revista.

-Mosaic: ocupava unes dues o tres pàgines dedicades a textos curts no tècnics sobre temàtica variada al voltant de la comptabilitat. L'objectiu d'aquest apartat es "ésser una nota de color dintre d'aquestes pàgines plenes de tecnicisme".

-Secció Tècnica Consultiva: oferia servei de consultes gratuïtes a tots els membres de l'ACC.

-Secció Jurídica Administrativa publicava les disposicions d'interès per als lectors en relació a la comptabilitat i les lleis tributàries en vigor.

-Secció de Borsa de Treball: s'ofertaven o demanaven llocs de treball per als socis.

-Secció de Relacions Exteriors: s'informava de la participació en els diferents Congressos Internacionals de Comptabilitat, o l'inici de relacions amb altres entitats.

-Tasca Feta: informació de diferents actuacions i gestions de l'ACC.

-**Vària:** informava d'altres qüestions relacionada amb l'ACC o la comptabilitat. Per exemple, hi anunciaven actes realitzats, diferents canvis en el Consell Directiu i també donaven informació de publicacions.

Per a ajudar a finançar la revista, l'ACC utilitzava la publicitat en les seves pàgines. A les primeres i últimes pàgines, i en alguns casos en les centrals, hi havia anuncis publicitaris de productes o serveis, normalment relacionats amb el món de la comptabilitat (màquines d'escriure, material d'oficina, llibres de comptabilitat) i altres productes com pintures, per exemple.

En diverses etapes de la vida de la revista, aquesta havia de ser aprovada per la censura oficial. Així en els números de l'any 1930, hi constava la frase següent: "*Aquest número ha sigut visat per la censura governativa*".

La revista va tindre sovint dificultats durant la seva existència. Així en molts números apareixen sol·licituds per a que els socis hi col·laboressin enviant escrits. En d'altres números hi havia queixes per la poca participació dels socis. Aquests problemes varen provocar que en diverses ocasions la revista sortís amb retard o que algun mes deixés de sortir la revista.

3.7. Secció de Borsa de Treball

Hi havia un registre d'ofertes i demandes per tal de donar servei als seus socis i a les empreses que demandaven comptables. L'horari de la Borsa de Treball era tots els dies de 7 a 9 del vespre.

Com a exemple es pot dir que l'any 1929 a la Borsa de Treball s'hi varen inscriure 64 socis. Les ofertes rebudes varen ser 37 i es varen col·locar 25 socis. L'evolució de la Borsa de Treball va dependre molt de la marxa de l'economia. Així, l'any 1935, la Borsa de Treball només va col·locar 2 socis.

3.8. Mutualisme (Germandat de l'Associació de Comptables de Catalunya)

El 29 d'octubre de 1927 fou creada per la Junta General Extraordinària la Germandat de l'Associació de Comptables de Catalunya. La Germandat tenia la seva pròpia Junta de Govern i estatuts. L'objectiu era fer possible la solidarització directa i indirecta dels associats per a l'auxili material dels companys i els seus familiars. Cobria els casos de malaltia, invalidesa i defunció. Per això, tenia al seu servei un metge i d'altres metges concertats. Els socis que es posaven malalts i que havien pagat prèviament les quotes de la Germandat rebien una prestació diària en cas de malaltia o cirurgia.

Hi havia dos tipus de quota: la quota major i la quota menor. També hi havia la possibilitat de pagar un complement a la quota major com a quota familiar que cobria als membres de la família del soci. S'oferien dos tipus de prestacions: subsidis i assistència mèdica (servei de clínica i consultoria mèdica).

Per a poder ser membre de la Germandat, el soci havia de passar un reconeixement mèdic. Els subsidis que hi havia eren els següents:

Subsidi en cas de malaltia

	Durant 90 dies	Dels 91 als 180 dies	Dels 181 a temps indefinit	Invalidesa	Durant 50 dies com a màxim
Quota major 4,30 pessetes mensuals	10 pessetes diàries	5 pessetes diàries	3 pessetes diàries	2 pessetes diàries	6 pessetes diàries
Quota menor 3,30 pessetes mensuals	5 pessetes diàries	3 pessetes diàries	3 pessetes diàries	2 pessetes diàries	3 pessetes diàries

Servei de clínica per les intervencions de cirurgia. Tot i que les despeses d'operació eren gratuïtes per a tots els socis de la Germandat, l'estada a la clínica podia suposar un pagament en funció de la quota pagada i dels dies de l'estada:

Quota major 4,30 pessetes mensuals	Gratuït durant 60 dies 5 pessetes diàries a partir dels 60 dies
Quota familiar 0,25 pessetes mensuals per familiars	Gratuït durant 20 dies 15 pessetes diàries a partir dels 20 dies
Quota menor 3,30 pessetes mensuals	Gratuït durant 30 dies 10 pessetes diàries a partir dels 30 dies

S'havia de pagar 12 pessetes diàries per l'estada d'acompanyant a la clínica.

Subsidi per invalidesa

En cas de que un soci quedés invàlid abans de complir els 65 anys, tenia dret a un subsidi de 2 pessetes diàries. Els que quedaven invàlids després dels 65 anys rebien 1 pesseta diària.

Subsidi per defunció

Quan es moria un soci, tots els altres socis pagaven cada un 1 pesseta que lliuraven a la família o beneficiari del soci difunt. D'aquesta manera, el subsidi era d'unes 300 pessetes, aproximadament.

A la figura 3 es pot veure l'evolució del nombre de socis de la Germandat.

Any	Nombre de socis de la Germandat
1928	272
1929	298 (35 altes i 9 baixes)
1930	352 (71 altes i 17 baixes)

Figura 3. Evolució dels socis de la Germandat.

En general, tots els anys la Germandat tenia superàvit, amb les excepcions dels anys 1932 i 1933 en que a conseqüència de la grip varen experimentar dèficits.

3.9. Secció Professional Social

Aquesta Secció assistia als socis en aquelles qüestions relacionades amb els contractes de treball, la recerca de feina i donar subsidis en cas d'estar en atur.

4. Influència en la societat

L'ACC va influir de manera significativa a Catalunya. Una mostra de la seva influència es que sovint es demanava a l'ACC que designés membres per a tribunals d'oposició per a cobrir places en el sector públic.

L'Associació va contribuir a impulsar altres entitats similars en d'altres regions espanyoles. Així, l'any 1931 va néixer l'Asociación de Contables de Galicia amb el mateix esquema de funcionament que l'ACC.

L'any 1932 va recolzar la integritat de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya (veure annex).

Exposició Retrospectiva de Documents Mercantils

A part d'organitzar, com ja s'ha exposat, el VI Congrés Internacional de Comptabilitat, l'ACC va organitzar l'any 1932 l'Exposició Retrospectiva de Documents Mercantils al Palau de la Llotja de Mar que tingué una gran repercussió. En aquesta exposició es va aconseguir exhibir tots els llibres de comptes conservats de la "Taula de Canvi" de Barcelona (1401-1867), diversos llibres de comptes de la Generalitat de Catalunya o relacionats amb ella, així com del Consell d'aquesta ciutat, dels segles XV al XVII; diversos registres dels Gremis barcelonins i, finalment, una gran quantitat de llibres de comptes d'empreses mercantils catalanes del segle XVIII i -sobretot- del XIX, nombrosos d'ells portats en partida doble. Cal assenyalar que en el Catàleg s'expressa l'opinió, precisament basada en els llibres de la 'Taula', de que la partida doble va començar a utilitzar-se al segle XV.

També va realitzar activitat de tipus sindical. L'any 1933, per exemple, impulsà amb d'altres entitats (CADCI, Sindicat Mercantil de Treballadors de la CNT, Associació de la Dependència Mercantil, Associació d'Empleats d'Agents de Duanes, Lliga de Corredors de Comerç i de la Indústria, Unió General de Dependents de Barcelona de la UGT, Unió Professional de Cobradors i Mossos de Comerç, Unió Ferretera i la Unió Ultramarina) la formació del Front Únic de Treballadors Mercantils, que decretà la primera vaga general del ram del 13 al 17 de novembre de 1933. En la vaga hi van participar la majoria dels 80.000 treballadors mercantils de Barcelona, aconseguint l'aboliment de l'internat al ram de l'alimentació, igual salari per l'home que per la dona, un increment de salaris i la confirmació de la jornada de 8 hores.

5. Els darrers temps de l'Associació

L'ACC va deixar d'existir l'any 1940, poc després de la fi de la Guerra Civil i de l'inici del nou règim del General Francisco Franco.

Queda pendent aprofundir en els orígens i desenvolupament de l'entitat, així com les circumstàncies de la dissolució de l'ACC.

Referències bibliogràfiques

Organització, revista editada per l'Associació de Comptables de Catalunya, números 1 al 151.

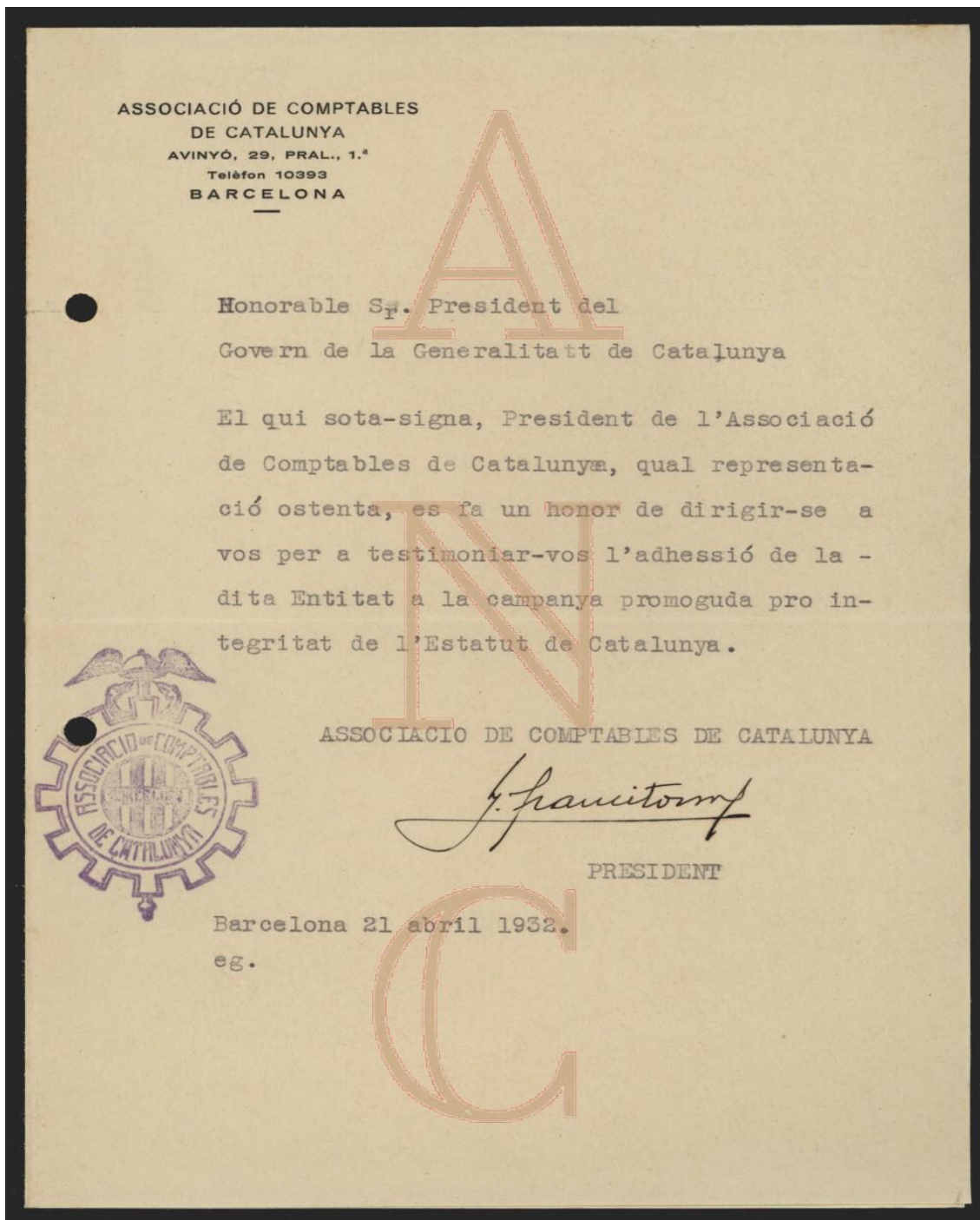
<http://www.iberlibro.com/DESINFLACI%3%93-MONET%3%80RIA-TALLADA-Josep-M-Associaci%3%B3/4963913029/bd>

http://books.google.es/books/about/La_vida_financiera_en_les_societats_merc.html?id=eZCYNAAACAAJ&redir_esc=y

<http://www.todocoleccion.net/historia-doctrinas-economicas-pedro-lluch-capdevila-barcelona-1935~x24510556>

http://www.decomputis.org/dc/articulos_doctrinales/gonzalez_ferrando5.pdf
DE COMPUTIS Revista Española de Historia de la Contabilidad
Spanish Journal of Accounting History, número 5, diciembre 2006.

Annex: Carta del President de l'ACC dirigida al Molt Honorable President de la Generalitat de Catalunya

Associació Catalana de Comptabilitat i Direcció
Edifici Col·legi d'Economistes de Catalunya 4a. Planta, Barcelona
Tel. 93 416 16 04 extensió 2019
info@accid.org
www.accid.org
[@AssociacioACCID](https://twitter.com/AssociacioACCID)